

OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA VE SİLAHLI ÇATIŞMA HALLERİNDE KADINLARIN VE ÇOCUKLARIN KORUNMASINA DAİR BİLDİRGE^{12,13}

14 Aralık 1974 tarihli ve 3318 (XXIX) sayılı Genel Kurul kararıyla ilan edilmiştir.

Genel Kurul,

Ekonomik ve Sosyal Konsey'in 16 Mayıs 1974 tarihli ve 1861 (LVI) sayılı kararında yer alan tavsiyesini *dikkate almış olarak,*

Barış, kendi kaderini tayin, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık için mücadele edilen olağanüstü durum ve silahlı çatışma dönemlerinde sıklıkla insanlık dışı eylemlerin mağduru olan ve bundan dolayı ciddi zararlara uğrayan sivil nüfusun bir parçası olan kadınların ve çocukların çektikleri acılardan derin kaygı duyduğunu *ifade ederek,*

Dünyanın özellikle baskıya, saldırıya, sömürgecilığe, ırkçılığa, yabancı tahakkümüne ve yabancı boyunduruğuna maruz kalmış birçok bölgesinde, kadınların ve çocukların çektikleri acıların *farkında olarak,*

Genel ve net kınamalara rağmen sömürgeciliğin, ırkçılığın ve yabancı tahakkümünün birçok halkı boyundurukları altında tutmaya, ulusal kurtuluş hareketlerini zalimce bastırmaya ve tahakkümleri altındaki nüfusun ve bu arada kadınların ve çocukların ağır kayıplara uğramasına ve ölçülemez acılar çekmesine yol açmaya devam etmesinden *derin kaygı duyarak,*

Temel özgürlüklere ve insan onuruna hâlâ ağır saldırılar yapılmasından ve sömürgeci ve ırkçı yabancı egemen güçlerin uluslararası insancıl hukuku ihlal etmeyi sürmesinden *üzüntü duyarak,*

Barış ve savaş zamanlarında kadınların ve çocukların korunması ile ilişkili olarak uluslararası insancıl hukuk belgelerinde yer alan ilgili hükümleri *hatırlayarak,*

Diğer önemli belgeler arasında, silahlı çatışma hallerinde insan haklarına saygı ve sivil nüfusun korunması için temel ilkeler konusunda Genel Kurul'un 19 Aralık 1968 tarihli ve 2444 (XXIII) sayılı kararının, 16 Aralık 1969 tarihli ve 2597 (XXIV) sayılı kararının, 9 Aralık 1970 tarihli ve 2674 (XXV) ile 2675 (XXV) sayılı kararlarının yanı sıra, Ekonomik ve Sosyal Konsey'in Genel Kurul'dan olağanüstü durumlarda ve savaş zamanlarında kadınların ve çocukların korunmasına dair bir bildiri tasarlaması imkânını ele almasını talep ettiği 28 Mayıs 1970 tarihli ve 1515 (XLVIII) sayılı kararını *hatırlayarak,*

Yeni kuşakların kaderi ile toplumda ve ailede, özellikle çocukların yetiştirilmesin-

¹² Olağanüstü Durumlarda ve Silahlı Çatışma Hallerinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına Dair Bildirge'nin (*Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict*) orijinal metni için bkz. <http://www2.ohchr.org/english/law/protectionwomen.htm> (erişim: 28 Eylül 2009).

¹³ Bu metnin İngilizceden Türkçeye çevirisi Sevinç Eryılmaz Dilek tarafından yapılmıştır.

de önemli rol oynayan annelerin kaderi açısından üstlendiği sorumluluğun *bilincinde olarak*,

Sivil nüfusun bir parçası olan kadınlara ve çocuklara özel koruma sağlanmasının gerektiğini *akılda tutarak*,

Olağanüstü Durumlarda ve Silahlı Çatışma Hallerinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına Dair işbu Bildirme'yi *resmen ilan eder* ve bütün Üye Devletlere Bildirme'ye kesinlikle uymaları konusunda *çağrıda bulunur*:

1. Nüfusun özellikle en kırılgan mensupları olan kadınların ve çocukların ölçülemez acılar çekmesine yol açan, sivil nüfusa yönelik saldırılar ve bombardımanlar, yasaklanacaktır ve böylesi eylemler kınanacaktır.

2. Askeri harekâtlar sırasında kimyasal ve biyolojik silahlar kullanılması 1925 tarihli Cenevre Protokolü'nün, 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nin ve uluslararası insancıl hukuk ilkelerinin en açık ihlallerinden birini oluşturmakta ve savunmasız kadınlar ile çocuklar dahil bütün sivil nüfusun ağır kayıplara uğramasına yol açmaktadır ve bunlar şiddetle kınanacaktır.

3. Bütün Devletler 1925 tarihli Cenevre Protokolü ve 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nin yanı sıra kadınların ve çocukların korunmalarına ilişkin önemli güvenceler sunan, silahlı çatışma hallerinde insan haklarına saygı ile ilgili diğer uluslararası hukuk belgelerindeki yükümlülüklerine tam olarak uyacaklardır.

4. Silahlı çatışmalara yabancı memleketlerde yürütülen askeri harekâtlara veya hâlâ sömürgeci tahakkümün altında bulunan topraklarda gerçekleştirilen askeri harekâtlara dahil olan Devletler tarafından kadınları ve çocukları savaşın yıkımlarından esirgemek için gereken tüm çaba gösterilecektir. Özellikle sivil nüfusun kadın ve çocuklardan oluşan bölümüne karşı zulüm, işkence, cezalandırıcı tedbirler, aşağılayıcı muamele ve şiddet gibi tedbirlerin alınmasının yasaklanmasını sağlamak için gerekli her türlü tedbir alınacaktır.

5. Askeri harekâtlar sırasında veya işgal altındaki topraklarda kadınlara ve çocuklara karşı savaşan taraflarca işlenen hapsedme, işkence yapma, öldürme amaçlı ateş etme, kitlesel olarak tutuklama, toplu cezalandırma, konutları tahrip etme ve zorla tahliye etme gibi her türlü baskı ve zalimane ve insanlık dışı muameleler suç olarak kabul edilecektir.

6. Kendilerini, barış, kendi kaderini tayin, ulusal kurtuluş ve bağımsızlık mücadelesinde olağanüstü koşullarda ve silahlı çatışmada bulan veya işgal altındaki topraklarda yaşayan sivil nüfusun bir parçası olan kadın ve çocuklar İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Çocuk Hakları Bildirgesi ve diğer uluslararası hukuk belgelerindeki hükümlere uygun olarak barınma, yiyecek, tıbbi yardım ve diğer vazgeçilemez haklardan yoksun bırakılamayacaktır.